DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

9. juli 2009 *

I sag C-204/08,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Bundesgerichtshof (Tyskland) ved afgørelse af 22. april 2008, indgået til Domstolen den 19. maj 2008, i sagen:

Peter Rehder

mod

Air Baltic Corporation,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne R. Silva de Lapuerta, E. Juhász (refererende dommer), G. Arestis og J. Malenovský,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: M. Poiares Maduro
justitssekretær: fuldmægtig N. Nanchev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. april 2009,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Peter Rehder ved Rechtsanwalt J. Kummer

— Air Baltic Corporation ved Rechtsanwalt G.-S. Hök

— den tyske regering ved M. Lumma og J. Kemper, som befuldmægtigede

— den tjekkiske regering ved M. Smolek, som befuldmægtiget

— den lettiske regering ved E. Eihmane og U. Dreimanis, som befuldmægtigede

— Det Forenede Kongeriges regering ved L. Seeboruth, som befuldmægtiget

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved A.-M. Rouchaud-Joët og S. Grünheid, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001 L 12, s. 1).

2 Anmodningen er blevet indgivet under en tvist mellem Peter Rehder og Air Baltic Corporation (herefter »Air Baltic«) som følge af aflysningen af en flyafgang, til hvilken han havde reserveret en billet hos dette selskab med henblik på at flyve fra München (Tyskland) til Vilnius (Litauen).

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Forordning nr. 44/2001 trådte i kraft den 1. marts 2002 og erstatter i henhold til forordningens artikel 68, stk. 1, konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, med senere ændringer (EFT 1998 C 27, s. 1, herefter »Bruxelleskonventionen«).

4 Af første betragtning til forordningen fremgår det, at »Fællesskabet har sat sig som mål at bevare og udbygge et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor der er fri bevægelighed for personer. Med henblik på gradvist at indføre et sådant område bør Fællesskabet bl.a. vedtage de foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål, der er nødvendige for det indre markeds funktion«.

5 Ifølge andet punktum i anden betragtning til forordning nr. 44/2001 er »[d]et tvingende nødvendigt at vedtage bestemmelser, der kan gøre reglerne for retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område ensartede og forenkle formaliteterne med henblik på en hurtig og enkel anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser truffet i medlemsstater, der er bundet af denne forordning«.

6 Ifølge første punktum i 11. betragtning til forordningen bør »[k]ompetencereglerne […] frembyde en høj grad af forudsigelighed og være baseret på sagsøgtes bopæl som det principielle kriterium, og dette kompetencekriterium bør altid kunne gøres gældende, undtagen i enkelte velafgrænsede tilfælde, hvor det på grund af sagens genstand eller af hensyn til parternes aftalefrihed er berettiget at lægge et andet tilknytningsmoment til grund«.

7 I 12. betragtning til forordningen er anført, at »[s]om kompetencekriterium bør sagsøgtes bopæl suppleres med alternative kriterier baseret på en sags nære tilknytning til en bestemt ret eller på hensynet til god retspleje«.

8 De i forordning nr. 44/2001 fastsatte kompetenceregler er indeholdt i forordningens kapitel II, der udgøres af artikel 2-31.

9 Følgende er fastsat i artikel 2, stk. 1, der er indeholdt i nævnte kapitel II, afdeling 1, med overskriften »Almindelige bestemmelser«:

»Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

10 Forordningens artikel 3, stk. 1, der indgår i samme afdeling 1, bestemmer:

»Personer, der har bopæl på en medlemsstats område, kan kun sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af de regler, der er fastsat i afdeling 2-7.«

11 Følgende er fastsat i artikel 5, nr. 1, i forordning nr. 44/2001, der er indeholdt i forordningens kapitel II, afdeling 2, med overskriften »Specielle kompetenceregler«:

»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat

1) a) i sager om kontraktforhold, ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes

b) ved anvendelsen af denne bestemmelse, og medmindre andet er aftalt, er opfyldelsesstedet for den forpligtelse, der ligger til grund for sagen:

— ved salg af varer, det sted i en medlemsstat, hvor varerne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret

— ved levering af tjenesteydelser, det sted i en medlemsstat, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret

c) er litra b) ikke relevant, finder litra a) anvendelse.«

12 Forordningens artikel 60, stk. 1, bestemmer:

»Selskaber og andre juridiske personer har ved anvendelsen af denne forordning bopæl det sted, hvor de har:

a) deres vedtægtsmæssige hjemsted, eller

b) deres hovedkontor, eller

c) deres hovedvirksomhed.«

13 Forordningens artikel 71, stk. 1, bestemmer:

»Denne forordning berører ikke konventioner, hvori medlemsstaterne er parter, og som på særlige områder fastsætter regler for retternes kompetence samt for anerkendelse eller fuldbyrdelse af retsafgørelse.«

14 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EFT L 46, s. 1) opstiller princippet om, at passagerer i

international luftfart har krav på kompensation, hvis deres flyafgang aflyses. Forordningens artikel 5 med overskriften »Aflysning« bestemmer:

»1. Hvis en flyafgang aflyses, skal de berørte passagerer:

[…]

c) have ret til kompensation fra det transporterende luftfartsselskab i overensstemmelse med artikel 7, medmindre [de får meddelelse om aflysningen]

[…]«

15 Samme forordnings artikel 7, stk. 1, med overskriften »Kompensationsret« bestemmer:

»Når der henvises til denne artikel, modtager passageren en fast kompensation som følger:

a) 250 EUR for alle flyvninger på højst 1 500 km.

[…]«

16 Forordningens artikel 12, stk. 1, bestemmer:

»Denne forordning indskrænker på ingen måde en passagers ret til yderligere kompensation. Kompensation i henhold til denne forordning kan fratrækkes en sådan yderligere kompensation.«

Montrealkonventionen

17 Konventionen om indførelse af visse ensartede regler for international luftbefordring, der blev indgået i Montreal den 28. maj 1999 (herefter »Montrealkonventionen«), blev undertegnet af Det Europæiske Fællesskab den 9. december 1999 og godkendt på Fællesskabets vegne ved Rådets afgørelse 2001/539/EF af 5. april 2001 (EFT L 194, s. 38), og den trådte for så vidt angår Fællesskabet i kraft den 28. juni 2004. Konventionens artikel 19, der har overskriften »Forsinkelse«, bestemmer følgende:

»Luftfartsselskabet er ansvarligt for skader, som skyldes forsinket transport af passagerer, bagage eller gods. […]«

18 Montrealkonventionens artikel 33, stk. 1, med overskriften »Jurisdiktion« har følgende ordlyd:

»Erstatningssager anlægges på en af de kontraherende staters territorium, hvor de efter sagsøgerens valg indbringes for domstolen enten der, hvor luftfartsselskabet har hjemsted eller hovedkontor, eller der, hvor det har det kontor, som afsluttede kontrakten, eller på bestemmelsesstedet.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

19 Peter Rehder, der har bopæl i München, reserverede en flyrejse fra München til Vilnius hos Air Baltic, der har hjemsted i Riga (Letland). Afstanden mellem München og Vilnius er lidt under 1 500 km. Ca. 30 minutter før den planlagte afgang fra München blev passagererne underrettet om, at deres fly var aflyst. Sagsøgeren fløj — efter en ændring af reservationen foretaget af Air Baltic — via København til Vilnius, og han ankom mere end seks timer efter det planlagte ankomsttidspunkt for den oprindeligt reserverede flyvning.

20 I en sag anlagt ved Amtsgericht Erding, der er den retskreds, hvori München lufthavn er beliggende, nedlagde Peter Rehder påstand om, at Air Baltic tilpligtes at betale ham en kompensation på 250 EUR i henhold til artikel 5, stk. 1, litra c), og artikel 7, stk. 1, litra a), i forordning nr. 261/2004. Idet Amtsgericht Erding fandt, at flytransportydelserne leveres på stedet for flyafgangen, hvilket indebærer, at opfyldelsesstedet for den kontraktmæssige forpligtelse i den forstand, som er omhandlet i artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i forordning nr. 44/2001, er afgangslufthavnen, i dette tilfælde München, erklærede Amtsgericht Erding sig kompetent til at behandle Peter Rehders krav om kompensation.

21 I en appelsag, iværksat af Air Baltic, annullerede Oberlandesgericht München førsteinstansrettens afgørelse, idet den fandt, at flytransportydelserne leveres på hjemstedet for det selskab, der er ansvarligt for flyafgangen. Peter Rehder indgav en »revisionsanke« af denne afgørelse til Bundesgerichtshof.

22 Den forelæggende ret har anført, at spørgsmålet om, hvorvidt Amtsgericht Erding har kompetence i den foreliggende sag, afhænger af fortolkningen af artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i forordning nr. 44/2001. Den har bemærket, at Domstolen allerede for så vidt angår bestemmelsens første led om salg af varer har fastslået, at denne specielle kompetenceregel for kontraktforhold fastlægger leveringsstedet som et selvstændigt tilknytningskriterium, som kan anvendes på alle krav, der udspringer af en og samme kontrakt om salg af varer, og ikke kun på de krav, der alene vedrører selve leveringsforpligtelsen (dom af 3.5.2007, sag C-386/05, Color Drack, Sml. I, s. 3699, præmis 26). Domstolen fastslog dernæst, at bestemmelsen ligeledes finder anvendelse i tilfælde af en flerhed af leveringssteder for varer, og at opfyldelsesstedet i et sådant tilfælde skal defineres som det sted, der sikrer det tætteste tilknytningsled mellem kontrakten og den kompetente ret. Det tætteste tilknytningsled vil i almindelighed være hovedleveringsstedet, hvilket bør fastsættes ud fra økonomiske kriterier (jf. Color Drack-dommen, præmis 40). Domstolen har endelig fastslået, at hvis hovedleveringsstedet ikke kan fastlægges, frembyder hvert af leveringsstederne et tilstrækkeligt tilknytningsled, hvorfor sagsøgeren i et sådant tilfælde vil kunne sagsøge sagsøgte ved retten på leveringsstedet efter sagsøgerens eget valg (Color Drack-dommen, præmis 42).

23 Bundesgerichtshof har imidlertid understreget, at Domstolen i Color Drack-dommens præmis 16 udtrykkeligt angav, at disse bemærkninger begrænser sig til de situationer, hvor der er en flerhed af leveringssteder i én medlemsstat, og ikke foregriber en afgørelse i tilfælde af flere leveringssteder i flere medlemsstater.

24 Bundesgerichtshof ønsker derfor oplyst, om ikke artikel 5 nr. 1, litra b), andet led, i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes under hensyn til dens formål, som er at gøre kompetencereglerne ensartede, at give disse en høj grad af forudsigelighed og at fastlægge ét enkelt opfyldelsessted, som principielt er det sted, hvor der er den tætteste

tilknytning mellem sagen og den kompetente ret, og om det ikke forekommer påkrævet i princippet at samle retternes kompetence med hensyn til retstvister vedrørende kontraktlige forpligtelser, der hidrører fra en aftale om internationale lufttransportydelser, på ét opfyldelsessted, uanset den omstændighed, at det i sådanne aftaler er svært entydigt at fastlægge ét bestemt sted, hvor tjenesteydelserne hovedsageligt leveres.

25 Bundesgerichtshof har på denne baggrund besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i forordning […] nr. 44/2001 […] fortolkes således, at der også ved flyrejser fra en af Fællesskabets medlemsstater til en anden medlemsstat skal fastsættes et fælles opfyldelsessted for samtlige kontraktlige forpligtelser på stedet for leveringen af hovedydelsen, hvilket skal fastlægges efter økonomiske kriterier?

2) Hvis der skal fastsættes et fælles opfyldelsessted: Hvilke kriterier er afgørende for fastsættelsen heraf; fastsættes det fælles opfyldelsessted navnlig ud fra stedet for flyafgangen eller stedet for ankomsten?«

Om de præjudicielle spørgsmål

26 Inden den forelæggende rets spørgsmål behandles, skal det indledningsvis bemærkes, at der i visse af indlæggene for Domstolen er rejst spørgsmål om, hvorvidt

Montrealkonventionens artikel 33 finder anvendelse i en situation som den i hovedsagen omhandlede med henblik på at udpege den kompetente retsinstans.

27 Det skal hertil bemærkes, at den ret, som sagsøgeren i hovedsagen påberåber sig, og som er afledt af artikel 7 i forordning nr. 261/2004, består i en passagers ret til et fast, ensartet erstatningsbeløb som følge af aflysning af en flyafgang, og som består uanset retten til erstatning i henhold til Montrealkonventionens artikel 19 (jf. dom af 10.1.2006, sag C-344/04, IATA og ELFAA, Sml. I, s. 403, præmis 43-46). De rettigheder, som er baseret på henholdsvis bestemmelserne i forordning nr. 261/2004 og Montrealkonventionen, er således omfattet af to forskellige ordninger.

28 Heraf følger, at idet anmodningen i hovedsagen udelukkende er indgivet på baggrund af forordning nr. 261/2004, skal den behandles i henhold til forordning nr. 44/2001.

29 Med spørgsmålene, som skal behandles samlet, har den forelæggende ret nærmere bestemt anmodet Domstolen om at præcisere, hvordan formuleringen »det sted i en medlemsstat, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen er blevet leveret eller skulle have været leveret« i artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes ved lufttransport af personer fra en medlemsstat til en anden i forbindelse med en kompensationsanmodning i henhold til forordning nr. 261/2004.

30 I virkeligheden ønskes det med disse spørgsmål til Domstolen fastslået, om denne formulering i tilfælde af en tjenesteydelse som den i hovedsagen omhandlede skal fortolkes på samme måde, som Domstolen fortolkede bestemmelsens første led i Color Drack-dommen i tilfælde af en flerhed af leveringssteder for varer i en og samme medlemsstat.

31 I Color Drack-dommens præmis 18 besvarede Domstolen det forelagte spørgsmål på baggrund af tilblivelseshistorien og formålet med samt systemet i forordning nr. 44/2001.

32 I den forbindelse har Domstolen for det første erindret om, at den specielle kompetenceregel i artikel 5, nr. 1, i forordning nr. 44/2001 i sager om kontraktforhold, der supplerer princippet om, at det er retterne i den stat, hvor sagsøgte har sin bopæl, der er kompetente, opfylder et formål om nærhed og er begrundet med tilstedeværelsen af et snævert tilknytningsled mellem kontrakten og den ret, som skal dømme i sagen (jf. Color Drack-dommen, præmis 22).

33 Domstolen bemærkede dernæst, at for så vidt angår opfyldelsesstedet for forpligtelser i henhold til aftaler om salg af varer definerer artikel 5, nr. 1, litra b), første led, i forordning nr. 44/2001 selvstændigt dette tilknytningskriterium med henblik på at styrke formålet bestående i tilvejebringelse af ensartede kompetenceregler for retterne ud fra et ønske om forudsigelighed. Leveringsstedet for varer skal således som et selvstændigt tilknytningskriterium anvendes på alle krav, der udspringer af en og samme kontrakt om salg af varer (Color Drack-dommen, præmis 24 og 26).

34 Domstolen har i lyset af formålene om nærhed og forudsigelighed fastslået, at artikel 5, nr. 1, litra b), første led, i forordning nr. 44/2001 ligeledes finder anvendelse i tilfælde af en flerhed af leveringssteder af varer i samme medlemsstat, idet en enkelt domstol bør være kompetent til at bedømme alle kravene baseret på kontrakten (Color Drack-dommen, præmis 36 og 38).

35 Domstolen har for så vidt angår tilfælde af en flerhed af leveringssteder af varer i en medlemsstat endelig fastslået, at det sted, der sikrer det tætteste tilknytningsled mellem kontrakten og den kompetente ret, er hovedleveringsstedet, hvilket bør fastsættes ud fra økonomiske kriterier. Hvis hovedleveringsstedet ikke kan fastlægges, frembyder hvert af leveringsstederne et tilstrækkeligt tilknytningsled med sagens materie. I et

sådant tilfælde vil sagsøgeren kunne sagsøge sagsøgte ved retten på leveringsstedet efter sagsøgerens eget valg (Color Drack-dommen, præmis 40 og 42).

36 Det skal understreges, at de betragtninger, som Domstolen lagde til grund ved dens fortolkning i Color Drack-dommen, ligeledes finder anvendelse på aftaler om levering af tjenesteydelser, herunder tilfælde, hvor leveringen ikke foretages i én og samme medlemsstat. De specielle kompetenceregler i forordning nr. 44/2001 i sager om aftaler om salg af varer eller levering af tjenesteydelser har nemlig samme tilblivelseshistorie, forfølger samme formål og har samme plads i den med forordningen indførte ordning.

37 Formålene om nærhed og forudsigelighed, som forfølges ved, at det kun er retterne på det sted, hvor tjenesteydelserne i henhold til aftalen leveres, der har kompetence, og ved, at samme kompetenceregel finder anvendelse på samtlige de krav, der er baseret på kontrakten, fører ikke til et andet resultat i tilfælde, hvor de omhandlede tjenesteydelser leveres i forskellige medlemsstater. En sådan sondring ville — ud over at der ikke findes hjemmel hertil i forordning nr. 44/2001's bestemmelser — være i strid med formålet med forordningen, som består i udbygning af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed samt et velfungerende indre marked inden for Fællesskabet gennem udformning af ensartede regler for retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område (jf. første og anden betragtning til forordning nr. 44/2001).

38 I tilfælde, hvor de omhandlede tjenesteydelser leveres i forskellige medlemsstater, er det således nødvendigt at finde frem til det sted, der sikrer det tætteste tilknytningsled mellem den omhandlede kontrakt og den kompetente ret, og navnlig stedet, hvor leveringen af hovedydelsen ifølge kontrakten finder sted.

39 I denne forbindelse bemærkes det indledningsvis, at det omhandlede flyselskabs hjemsted eller stedet for dets hovedvirksomhed ikke udgør det nødvendige tætte tilknytningsled til kontrakten, således som anført af den forelæggende ret. De

transaktioner og handlinger, der foretages herfra, som bl.a. består i tilrådighedsstillelse af et passende fly og besætning, udgør logistiske og forberedende foranstaltninger med henblik på opfyldelse af aftalen om luftbefordring og ikke ydelser, hvis udførelse er knyttet til aftalens indhold i egentlig forstand. Det samme gør sig gældende for så vidt angår stedet for indgåelse af aftalen om luftbefordring og stedet for udstedelse af billetterne.

40 De ydelser, som skal udføres for at opfylde forpligtelserne i aftalen om luftbefordring af personer, er konkret passagerernes indtjekning og ombordstigning, modtagelsen af disse om bord på flyet på det afgangssted, der er fastsat i den omhandlede befordringsaftale, flyets afgang på det planlagte afgangstidspunkt, transport af passagererne og deres bagage fra afgangs- til ankomststedet, forplejning af passagererne under flyrejsen og endelig passagerernes udstigning under sikre forhold på det i henhold til aftalen fastsatte ankomststed og ankomsttidspunkt. Set ud fra denne synsvinkel kan de steder, hvor flyet eventuelt mellemlander, heller ikke anses for at udgøre et tilknytningsled til hovedindholdet af tjenesteydelserne.

41 De eneste steder, der har en direkte tilknytning til disse tjenester, som præsteres med henblik på opfyldelse af forpligtelserne i henhold til aftalen, er flyets afgangs- og ankomststed, idet det præciseres, at »afgangs- og ankomststedet« skal anses for de steder, som er fastsat i den omhandlede befordringsaftale, der er indgået med ét enkelt luftfartsselskab, nemlig det transporterende luftfartsselskab.

42 Det skal i denne forbindelse først og fremmest bemærkes, at til forskel fra levering af varer på forskellige steder, der udgør særskilte transaktioner, der kan kvantificeres med henblik på fastlæggelse af hovedleveringsstedet, udgør lufttransport efter selve sin art tjenester, der leveres uden opdeling og på en ensartet måde fra afgangsstedet til ankomststedet. Det er derfor ikke muligt ud fra et økonomisk kriterium at adskille en enkelt del af ydelsen som hovedydelse, der udføres på et bestemt sted.

43 Under disse omstændigheder skal såvel afgangsstedet som ankomststedet anses for de steder, hvor tjenester, der leveres i henhold til en aftale om lufttransport, hovedsageligt leveres.

44 Hvert enkelt af disse to steder frembyder et tilstrækkeligt tilknytningsled med sagens materie og sikrer dermed den tætte tilknytning mellem aftalen og den kompetente ret, som tilstræbes med de specielle kompetenceregler i artikel 5, nr. 1, i forordning nr. 44/2001. Den person, som har anmodet om kompensation i medfør af forordning nr. 261/2004, kan således efter eget valg sagsøge sagsøgte i henhold til artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i forordning nr. 44/2001 for retten i den retskreds, hvor et af disse steder er beliggende.

45 En sådan valgfrihed for sagsøgeren opfylder ikke blot nærhedskriteriet, men også kravet om forudsigelighed, for så vidt som såvel sagsøger som sagsøgte nemt kan konstatere, ved hvilken ret en sag vil kunne anlægges. En sådan valgfrihed er desuden i overensstemmelse med hensynet til retssikkerheden, idet sagsøgers valgmulighed inden for rammerne af artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i forordning nr. 44/2001 er begrænset til et valg mellem to retter. Det skal ligeledes bemærkes, at sagsøgeren stadig kan indbringe sagen for retten ved sagsøgtes bopæl i henhold til forordningens artikel 2, stk. 1. I det foreliggende tilfælde er dette i henhold til forordningens artikel 60, stk. 1, den retskreds, hvor luftfartsselskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed, hvilket er i overensstemmelse med Montrealkonventionens artikel 33.

46 Selv i tilfælde, hvor retterne er beliggende i forskellige medlemsstater, har sagsøgeren i henhold til Domstolens faste praksis ligeledes en sådan valgmulighed inden for rammerne af de specielle kompetenceregler i sager om erstatning uden for kontrakt som omhandlet i Bruxelleskonventionens artikel 5, nr. 3, der er videreført som artikel 5, nr. 3, i forordning nr. 44/2001 (jf. bl.a. dom af 30.11.1976, sag 21/76, »Mines de potasse d'Alsace«, Sml. s. 1735, præmis 24 og 25, og af 10.6.2004, sag C-168/02, Kronhofer, Sml. I, s. 6009, præmis 16 og den deri nævnte retspraksis).

47 Henset til disse betragtninger skal de forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at ved lufttransport af personer fra en medlemsstat til en anden medlemsstat, som foretages i henhold til en aftale, der er indgået med et enkelt luftfartsselskab, der er det transporterende luftfartsselskab, er det efter sagsøgerens valg den ret, inden for hvis retskreds flyets afgangs- eller ankomststed befinder sig, således som disse steder er fastsat i aftalen, der er kompetent til at bedømme krav om kompensation baseret på transportaftalen og forordning nr. 261/2004.

Sagens omkostninger

48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Artikel 5, nr. 1, litra b), andet led, i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at ved lufttransport af personer fra en medlemsstat til en anden medlemsstat, som foretages i henhold til en aftale, der er indgået med et enkelt luftfartsselskab, der er det transporterende luftfartsselskab, er det efter sagsøgerens valg den ret, inden for hvis retskreds flyets afgangs- eller ankomststed befinder sig, således som disse steder er fastsat i aftalen, der er kompetent til at bedømme krav om

kompensation baseret på transportaftalen og på Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91.

Underskrifter